

УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

Навчально-науковий інститут педагогіки, психології, менеджменту та освіти дорослих

Кафедра педагогіки, методики та менеджменту освіти

СИЛАБУС
ПЕДАГОГІКА
ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Харків 2021

Кафедра	Кафедра педагогіки, методики та менеджменту освіти Department of Pedagogy, Methodology and Management of Education http://pmpn.uipa.edu.ua/?page_id=32&lang=uk
Назва навчальної дисципліни	Педагогіка виробничого навчання PEDAGOGY OF INDUSTRIAL TRAINING Навчальна дисципліна ведеться <i>українською</i> мовою
Рівень вищої освіти	Початковий (короткий цикл)
Викладач (-і)	1. к.п.н., доц. Бакатанова Вероніка Борисівна (лекції); <i>посилання на профайл викладача: Google Академія:</i> https://scholar.google.com.ua/citations?user=CT8CPyYAAAAJ&hl=ru контактний телефон: +380990478898; електронна пошта: bakatanova@gmail.com 2. асистент Розторгуєва Олена Андріївна (практичні заняття)
Сторінка дисципліни в системі дистанційної освіти УІПА	https://do.uipa.edu.ua/course/view.php?id=1165
Консультації	Зазначається формат, розклад і місце проведення консультацій Очні консультації: Бакатанової В.Б. щопонеділка, щосереди та щоп'ятниці 14 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ в ауд. 311/1 Усі запитання можна надсилати на електронну пошту <i>Бакатанової В.Б.</i> , вказану в цьому силабусі.

1. Коротка анотація до курсу - Курс «Педагогіка виробничого навчання» охоплює розділи: «Організація освітнього процесу» та «Психолого-педагогічний інструментарій організації освітнього процесу», які готують здобувача освіти відповідно до виконання посадових обов'язків інструктора виробничого навчання. Вивчення цього курсу дозволить застосовувати основи педагогіки виробничого навчання та дотримуватись стандартів професійної етики у власній педагогічній діяльності при викладанні виробничого навчання, здійснювати навчальну діяльність на виробництві, у навчально-курсних комбінатах, у закладах професійно-технічної освіти, використовувати у професійній діяльності основні педагогічні положення, методи, принципи, організувати виробниче навчання, застосовувати професійні педагогічні та галузеві знання в роботі з робітниками енергетичної галузі та здійснювати контроль трудової професійної діяльності за конкретними критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів.

Вважаю доцільним підготувати здобувачів освіти до лекційних занять шляхом попереднього ознайомлення зі змістом лекційного заняття (тексти лекцій і презентації до лекції розташовані на сайті дистанційного навчання). Лекції пропоную у форматі проблемного навчання у діалоговій формі. Рекомендую перегляд відео сюжетів, що розташовані на сайті дистанційного навчання, для подальшого їх обговорення та реалізації на практичних заняттях, у самостійній роботі.

2. Мета та цілі курсу – на підставі уявлення про організацію освітнього процесу та його психолого-педагогічний інструментарій, а також педагогічну систему і теоретичних знань закономірностей і принципів виробничого навчання сформулювати здатність здійснювати організацію виробничого навчання: відбір змісту освіти, методів і засобів відповідно до мети виробничого навчання, розробляти контрольні засоби оцінки навчальних досягнень учнів, вирішувати реальні педагогічні завдання, що виникають в процесі виробничого навчання, використовувати у професійній діяльності основні педагогічні положення, методи, принципи, застосовувати професійні педагогічні та галузеві знання в роботі з робітниками енергетичної галузі на основі емпатійної взаємодії та дотримуючись стандартів професійної етики.

Навчальна дисципліна у відповідності до стандарту забезпечує здобуття таких компетентностей:

ФК 15. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

ФК 17. Здатність застосовувати основи педагогіки і психології виробничого навчання та дотримуватись стандартів професійної етики.

- 3. Формат навчальної дисципліни** - Змішаний (blended) – атестований курс, що має супровід в системі дистанційної освіти.
- 4. Результати навчання** – здатність застосовувати психолого-педагогічний інструментарій (принципи, зміст, методи, засоби, форми виробничого навчання) організації освітнього процесу.

Очікувані результати навчання (ПР)	Складові результатів навчання
ПР 09. Знати основи психології, педагогіки виробничого навчання, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою	<p>ПР 09.1: знання сутності, особливостей, факторів та умов розвитку особистості учня;</p> <p>ПР 09.2: уміти проектувати індивідуальну освітню траєкторію учня на основі вивчення його особистості;</p> <p>ПР 09.3: реалізація принципів виробничого навчання і функціональних особливостей виробничого навчання</p>
ПР10. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації виробничого навчання	<p>ПР10.1: володіти методами і засобами виробничого навчання;</p> <p>ПР10.2: застосовувати принципи виробничого навчання;</p> <p>ПР10.3: уміти скласти план уроку виробничого навчання</p>
ПР 15. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики	<p>ПР 15.1: здійснювати взаємодію з групами та особистостями учнів на емпатійній основі;</p> <p>ПР 15.2: при організації виробничого навчання дотримуватись вимог професійної етики в діяльності інструктора виробничого навчання.</p>

5. Обсяг курсу

Види навчальних занять	Кількість годин	Форми поточного та підсумкового контролю
Лекції	18	Опитування, виконання індивідуальних завдань, вирішення кейсів
Практичні заняття	12	Опитування, (комп'ютерне) тестування, письмові контрольні роботи.
Самостійна робота	60	Опитування, (комп'ютерне) тестування, колоквиум, вирішення кейсів.
Всього	90 (3 кредити)	Підсумковий контроль: Іспит

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність (спеціалізація), освітня програма (за необхідністю)	Нормативна / вибіркова
2021/2022	2	3 (осінь)	Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Освітньо-професійна програма: Професійна освіта (Харчові технології)	нормативна (Н)

7. **Пререквізити** – «Вступ до фаху та виробниче навчання», «Загальна та вікова психологія», «Освітні теорії та методології у педагогічній діяльності», «Технології особистісного зростання та навчання», «Психологія виробничого навчання».
8. **Постреквізити** – «Виробничо-педагогічна практика», «Атестаційний екзамен із загальної та професійно-педагогічної підготовки».
9. **Технічне й програмне забезпечення та/або обладнання** – клас комп'ютерної техніки для проведення практичних занять, проектор мультимедійних презентацій для проведення лекційних занять.
10. **Політики курсу** – 1) необхідно обов'язково бути присутнім на заняттях, пропущені заняття з будь-яких причин потрібно відпрацювати на індивідуальній консультації з викладачем; 2) вчасно виконувати завдання для самостійної

роботи на сайті дистанційного навчання (за запізнені завдання – штрафується зняттям певних балів); 3) при виконанні завдань особливі вимоги до академічної доброчесності (роботи з плагіатом не приймаються); 4) поведінка в аудиторії адекватна здобувачу освіти вищої школи (не запізнюватись, не розмовляти з друзями, виконувати вимоги викладача, активно працювати на заняттях).

Детально з умовами можна ознайомитися за посиланням:

1. [Положення про академічну доброчесність в УПА.](#)
2. [Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Українській інженерно-педагогічній академії.](#)
3. [Положення про академічну доброчесність при виконанні письмових робіт здобувачами освіти Української інженерно-педагогічної академії.](#)
4. [Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Української інженерно-педагогічної академії.](#)

11. Календарно-тематичний план (схема) навчальної дисципліни

№ тижня	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
Модуль 1. Організація освітнього процесу			
1	Лекція 1	Зміст виробничого навчання	2
	Лекція 2	Виробничий процес. Принципи виробничого навчання	2
	Лекція 3	Системи виробничого навчання	2
	Практичне заняття 1	Види та групи трудових процесів. Системи виробничого навчання.	2
	Самостійна робота 1	Доповнити конспект лекцій. Виконати завдання 6 в системі дистанційного навчання. Скласти реферат на тему «Системи виробничого навчання»	12
2	Лекція 4	Організаційні основи планування виробничого навчання	2
	Практичне заняття 2	Складання перспективно-тематичного плану виробничого навчання	2
	Лекція 5	Інструктаж і його види у виробничому навчанні	2
	Практичне заняття 3	Реалізація принципів та вибір методів і засобів виробничого навчання	2
	Самостійна	Доповнити конспект лекцій. Виконати завдання 7 в системі дистанційного навчання.	12

	робота 2	Скласти реферат на тему «Фактори, що впливають на вибір методів виробничого навчання»	
Разом за модулем 1 – 40 год. (лекцій – 10 год., ПЗ – 6 год., СР – 24 год.)			
	Модуль 2. Психолого-педагогічний інструментарій організації освітнього процесу		
	Лекція 6	Типи та структура уроків виробничого навчання	2
	Практичне заняття 4	Розробка змісту різних видів інструктажів інструктором виробничого навчання з дотриманням етики професійної взаємодії	2
	Самостійна робота 3	Доповнити конспект лекцій. Виконати завдання 8 в системі дистанційного навчання. Скласти реферат на тему «Сучасні вимоги етики педагогічної взаємодії»	12
3	Лекція 7	Засоби виробничого навчання	2
	Практичне заняття 5	Розробка плану урока виробничого навчання	2
	Самостійна робота 4	Доповнити конспект лекцій. Виконати завдання 9 в системі дистанційного навчання. Скласти реферат на тему «Нестандартні уроки виробничого навчання»	12
	Лекція 8	Виробниче навчання на виробництві та виробнича практика	2
	Лекція 9	Контроль якості виробничого навчання	2
	Практичне заняття 6	Критерії оцінки та контроль якості виробничого навчання	2
	Самостійна робота 5	Доповнити конспект лекцій. Виконати завдання 10 в системі дистанційного навчання. Скласти реферат на тему «Діагностика якості виробничого навчання»»	12
Разом за модулем 2 – 50 год. (лекцій – 8 год., ПЗ – 6 год., СР – 36 год.)			
Всього з навчальної дисципліни – 90 год. (лекцій – 18 год., ПЗ – 12 год., СР – 60 год.)			

12. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання: Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Робота здобувача впродовж семестру/екзамен (іспит) - 73/27

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Робота на лекціях (конспект лекцій)	0-9

2.	Робота на практичних заняттях	0- 24
3	Написання рефератів та есе	0-5
4	Захист реферату	0-2
5	Виконання завдань в системі дистанційного навчання	0-25
6	Складання тлумачного словника на англійській мові	0-8
7	Екзамен	0-27
	Всього за навчальну дисципліну	0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Підсумкова оцінка	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (екзамен)	Оцінка за національною шкалою (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Критерії оцінювання найбільш важливих з видів

Вид завдання	Критерії оцінювання
--------------	---------------------

Контроль на лекційних заняттях: заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні теоретичних питань лекції.	0,5 балів – активність здобувача освіти на лекції, заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні питань теоретичних питань лекції, вірні відповіді на запитання викладача.
Публічний виступ на практичних заняттях.	0,5-1 бали – здобувач освіти отримує за активну роботу на практичному занятті: <ul style="list-style-type: none"> – підготовленість домашніх завдань до початку ПЗ; – обов'язковий виступ, публічний захист завдань; – активність в ході виконання завдань; – участь в обговоренні питань ПЗ; – рецензування відповідей інших студентів.
Самостійне виконання завдань на сайті дистанційного навчання.	1-4 балів – всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер; перевірені викладачем в дистанційному режимі.

Умови допуску до підсумкового контролю:

- 1) Відпрацювання усіх практичних і лекційних занять;
- 2) Оцінка за курсову роботу не менше, ніж 60 балів зі 100 можливих.
- 3) Робота здобувача впродовж семестру оцінено не менше, ніж на 60 балів.

13. Питання до іспиту

1. Основні види плануючої документації інструктора виробничого навчання.
2. Охарактеризуйте методику розробки плану виробничого навчання навчальних груп на місяць.
3. Охарактеризуйте значення нормування навчально-виробничих робіт.
4. Поясніть сутність планування виробничого навчання.
5. Охарактеризуйте структуру та зміст поурочно-тематичного плану.
6. Охарактеризуйте принцип виробничого навчання на продуктивній праці.
7. Охарактеризуйте принцип зв'язку теорії з виробничим навчанням.
8. Охарактеризуйте принцип поетапності виробничого навчання.

9. Охарактеризуйте словесні методи виробничого навчання.
10. Охарактеризуйте наочні методи виробничого навчання.
11. Охарактеризуйте практичні методи виробничого навчання.
12. Охарактеризуйте основні форми виробничого навчання.
13. Охарактеризуйте структуру та технологію проведення виробничої екскурсії.
14. Охарактеризуйте основні дидактичні принципи виробничого навчання.
15. Охарактеризуйте особливості уроку виробничого навчання.
16. Охарактеризуйте типи уроків виробничого навчання.
17. Охарактеризуйте дидактичні вимоги до структури уроку виробничого навчання.
18. Охарактеризуйте основну мету і завдання вступного інструктажу.
19. Охарактеризуйте мету і основні завдання поточного інструктажу.
20. Охарактеризуйте мету і основні завдання заключного інструктажу.
21. Охарактеризуйте тип і структуру уроку формування первинних умінь.
22. Охарактеризуйте мету і структуру уроку формування складних умінь.
23. Охарактеризуйте мету та структуру уроку комплексного застосування знань, вмінь та навичок.
24. Охарактеризуйте контрольньо-перевірочний урок виробничого навчання.
25. Охарактеризуйте структурні елементи, з яких складається урок виробничого навчання.
26. Охарактеризуйте діяльність інструктора виробничого навчання під час проведення основної частини уроку виробничого навчання.
27. Охарактеризуйте діяльність інструктора виробничого навчання під час проведення заключного інструктажу.
28. Охарактеризуйте діяльність інструктора виробничого навчання під час проведення основної частини уроку виробничого навчання.
29. Охарактеризуйте діяльність інструктора виробничого навчання під час проведення вступного інструктажу.
30. Охарактеризуйте діяльність інструктора виробничого навчання при складанні плану уроку.

14. Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Дидактичні основи професійної освіти: підручник / О.Е.Коваленко, Н.О. Брюханова., Н.В. Божко, В.В. Белікова, В.Б.Бакатанова; за ред. О.Е.Коваленко/ Укр. інж.-пед. акад.- Харків: «Друкарня Мадрид», 2017. – 238 с.
2. Основи дидактики професійно-практичної підготовки : навчально-методичний посібник / Якимович Т. Д. – Львів, 2013. – 8,0 др. арк.

3. Малафійк І. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. В. Малафійк. – К. : Слово, 2015. – 630 с.
4. Методика розробки дидактичних комплексів відповідно до вимог державних стандартів ПТО нового покоління : метод. посіб. / [Л. В. Нестерова, П. Г. Лузан, В. М. Манько та ін.] ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т проф.-техн. освіти. - Київ : Педагогічна думка, 2012. - 207 с.
5. Прокопенко Л.І. Дидактика : діагностика навчання : навч.-метод. посіб. / Л. І. Прокопенко, О. А. Біда, С. Є. Гриб ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Ін-т пед. освіти та освіти дорослих, Ін-т пед. освіти, соц. роботи та мистец. - Черкаси : ЧНУ, 2011. - 257 с.
6. Професійна педагогіка : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / В. І. Жигір, О. А. Чернега ; за ред. М. В. Вачевського. – К. : Кондор, 2012. – 338 с.
7. Теорія та методика професійної освіти : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Т. Ю. Осипова, Р. С. Гурін [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. – К. :Знання, 2012. – 390 с.
8. Чайка В. М. Основи дидактики : навч. посіб. / В. М. Чайка. – К. : Академвидав, 2011. – 240 с.
9. Ягупов В. Оновлення дидактики професійно-технічної освіти за сучасних цивілізаційних змін / В.Ягупов // Модернізація професійної освіти і навчання: проблеми, пошуки і перспективи : зб. наук. пр. / [редкол. : В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К. : Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2011. – Вип. 1. – С. 23-39.
10. Профільне навчання та професійна підготовка учнів на базі ПТНЗ: досвід, проблеми та перспективи [Текст]: Науково-методичний посібник / Укладачі: Нестерова Л.В., Чеснокова Л.Г., Дремова І.Б., Романенко Л.В., Герлянд Т.М., Стременко Л.О. / за загальною редакцією Нестерової Л.В. – К.: ІПТО НАПН України, 2012. – 113 с
11. Якимович Т.Д. Основи дидактики професійно-практичної підготовки : навч.-метод. посіб. / Т. Д. Якимович ; Нац. акад. пед. наук України, Львів. наук.-практ. центр проф.-техн. освіти. - Київ : Педагогічна думка, 2013. - 137 с.

Додаткова (допоміжна) література

1. Закон України «Про вищу освіту».
2. Закон України «Про професійно-технічну освіту».
3. Закон України «Про передвищу освіту»
4. Глосарій основних термінів професійної освіти і навчання / упоряд. Т. М. Десятов ; за заг. ред. Н. Г. Ничкало. – К. : АртЕк, 2009. – 192 с.

5. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика : моногр. / С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало, В. Л. Петренко [та ін.]; за ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 334 с.
6. Бондар В. І. Дидактика : підруч. для вищ. пед. навч. закл. / В. І. Бондар. – К. : Либідь, 2005. – 262 с.
7. Васильєв И. Б. Профессиональная педагогика : конспект лекций для студентов инж.-пед. спец. / И. Б. Васильев. – Харьков, 2003. – 152 с.
8. Дидактика : навч.-метод. комплекс / [уклад. М. С. Гордійчук, О. Ю. Попова]. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2010. – 168 с.
9. Дидактичні основи професійної освіти : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. інж.-пед. спец. / О. Е. Коваленко, Н. О. Брюханова, З. І. Гирич [та ін.]. – Харків : ВПП «Контраст», 2008. – 144 с.
10. Національний класифікатор України "Класифікатор професій". ДК 003 : 2010 : станом на 11.04.2011 р. – К. : Центр учбової л-ри, 2011. – 360 с.
11. Посібник з підвищення кваліфікації в сфері дидактики вищої школи : у рамках співробітництва з Акад. наук. підвищення кваліфікації при Пед. ін-ті м. Гейдельберга / [авт., тренери : Ф. Еглаїл, Т. Леонгард, З. Шанне та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : Фенікс, 2012. - 216 с.
12. Професійна освіта. Словник : навч. посіб. / уклад. С. У. Гончаренко [та ін.] ; за ред. Н. Г. Ничкало. – К. : Вища шк., 2000. – 380 с.
13. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 375 с.
14. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. / Н. Є. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
15. Нікуліна А. С. Сучасний урок в професійній школі: проектування, організація, аналіз : метод. посіб. / А. С. Нікуліна, І. Є. Сілаєва, С. С. Шевчук. – Донецьк : ДПО ІПП, 2008. – 160 с.
16. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: [навч.-метод. посібник] / за ред. Н.Г. Ничкало. –[2-ге вид., допов.]. – К.: Вища школа, 1994. – 383 с.
17. Педагогічна майстерність: підручник для вищих пед. навч. закладів/ І. А. Зязюн [та інші] ; ред. І. А. Зязюн. - 2-ге вид., доп. і перероб.. - К.: Вища шк., 2004. - 424 с.
18. Сліпчишин Л. В. Психолого-педагогічні основи впровадження сучасних підходів до навчання у ПТНЗ : навч.-метод. посіб. / Л. В. Сліпчишин. – Львів : Сполом, 2008. – 148 с.
19. Красовська І. І. Сучасні освітні технології навчання. Типи та види уроків, методика їх вибору : метод. порадник / І. І. Красовська. – Чернігів, 2010. – 40 с.

20. Кузмінський А. І., Вовк В. Л., Омелянченко В. Л. Педагогіка. Завдання і ситуації. 2-ге вид., випр. – К., 2006.
21. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посібник для пед. навч. закл. / В. І. Лозова, Г. В. Троцько; Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – 2-е вид., випр. і доп.. – Харків: ОВС, 2002. – 401 с.
22. Шевчук С. С. Урок виробничого навчання у ПТНЗ : метод. рек. / С. С. Шевчук. – Донецьк, 2004. – 48 с.
23. Шевчук С. С. Урок теоретичного навчання у ПТНЗ : метод. рек. / С. С. Шевчук. – Донецьк, 2004. – 44 с.
24. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний навчально-методичний комплекс з дисципліни «Професійна педагогіка» - www.cdo.uipa.kharkov.ua
2. [Положення про академічну доброчесність в УІПА.](#)
3. [Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Українській інженерно-педагогічній академії.](#)
4. [Положення про академічну доброчесність при виконанні письмових робіт здобувачами освіти Української інженерно-педагогічної академії.](#)
5. [Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Української інженерно-педагогічної академії.](#)

Зміст силабусу відповідає робочій програмі навчальної дисципліни.

Завідувач кафедри

Наталія БРЮХАНОВА

